

CUPRINS

I. ANATOMIA ȘI FIZIOLOGIA APARATULUI CARDIO-VASCULAR DR. ELVIRA CRAIU	1
medic primar cardiolog , doctor în științe medicale, Spitalul Clinic Județean Constanța	1
I. A. ANATOMIA APARATULUI CARDIO-VASCULAR	1
A. Generalități	1
B. Cavitățile cardiace	3
C. Aparatele valvulare cardiace	7
D. Căile de conducere intra-cardiace	12
E. Vascularizația cardio-vasculară	14
F. Inervația cardio-vasculară	18
G. Anatomia microscopică	19
I.B. FIZIOLOGIA APARATULUI CV	20
A. Fiziologie cardiacă generală	21
B. Contrakția cardiacă și reglarea sa	29
C. Fiziologia circulației coronariene	42
D. Fiziologia circulației sistemice și pulmonare	44
E. Răspunsuri cardio-vasculare integrative și Debitul cardiac	50
II. EXAMENUL CLINIC ÎN BOLILE CARDIO-VASCULARE: DR. ELVIRA CRAIU	57
A. GENERALITĂȚI	57
B. PRINCIPIILE DE EVALUARE A BOLNAVULUI CUNOSCUT SAU SUSPECTAT CU BOALA CARDIO-VASCULARĂ	58
B.1. Alcătuirea diagnosticului corect și complet	58
B.2. Coroborarea logică a datelor clinice	60
B.3. Evaluarea funcțională a stării clinice actuale	60
B.4. Realizarea triajului clinic cardio-vascular	61
B.5. Evaluarea bolnavului critic cardiac	61
C. SIMPTOMELE PRINCIPALE CARDIO-VASCULARE	64
C.1. Durerea toracică	64
C.2. Palpitațiile	92
C.3. Dispnea	98
C.4. Cianoza și degetele hipocratice	106
C.5. Tusea, răgușeala și hemoptizia	112
C.6. Cefalea, amețeala și vertijul	115
C.7. Sincopa și hipotensiunea arterială	122
C.8. Edemul de cauză cardiacă	144
III. EXAMENUL FIZIC ÎN BOLILE CARDIO-VASCULARE: DR. ELVIRA CRAIU	148
A. GENERALITĂȚI	148
B. AUSCULTAȚIA CARDIACĂ	149
B.1. Condițiile optime necesare auscultației inimii și a vaselor mari	149
B.2. Dezideratele auscultației cardiace	149
B.3. Zonele de auscultație	151
B.4. Zgomotul I	153
B.5. Zgomotul II	156
B.6. Zgomotul III	161
B.7. Zgomotul IV	161
B.8. Zgomotele anormale și extra-zgomotele	162
B.9. Zgomotele cardiace în afecțiunile cardiace	166
B.10. Suflurile cardiace	167
C. PULSUL ARTERIAL (PA)	180
D. TENSIUNEA ARTERIALĂ (TA)	182
E. PRESIUNEA VENOASĂ	185

IV. INVESTIGAȚII PARACLINICE ÎN BOLILE CARDIO-VASCULARE	188
IV. A. ELECTROCARDIOGRAMA: <i>DR. ELVIRA CRAIU</i>	188
A. Generalități	188
B. Interpretarea secvențială a EKG standard pe 12 conducere	192
C. EKG normală pe 12 conducere	193
D. Electrocardiogramă patologică	206
E. Diagnosticul EKG al aritmiilor cronice	231
F. Monitorizarea EKG tip Holter	235
G. Electrocardiograma fascicolului HIS	239
IV.B. EXAMENUL RADIOLOGIC AL INIMII: <i>DR. ELVIRA CRAIU</i>	240
IV.C. ECHOGRAFIA CARDIACĂ: <i>CONF. DR. CARMEN GINGHINĂ</i>	246
medic primar cardiolog, doctor în științe medicale, Institutul „Prof. Dr.C.C. Iliescu”, Spitalul Clinic Fundeni, București	
IV.D. EXANENUL CU RADIONUCLIZI: <i>CONF. DR. CARMEN GINGHINĂ</i>	262
A. Metodologia generală de realizare a tehnicilor cu radionuclizi în cardiologie	262
B. Principalele tehnici de explorare radionucleară în cardiologie	263
C. Aplicațiile clinice ale imagisticii cu radionuclizi în cardiologie	265
V. TRATAMENTUL CU DROGURI ÎN CARDIOLOGIE: <i>DR. ELVIRA CRAIU</i>	269
I. Tratamentul antiplachetar	269
II. Tratamentul antitrombotic	275
III. Tratamentul trombolitic	293
IV. Nitrații și donorii de oxid nitric	297
V. Beta-blocanții adrenergici	300
VI. Diureticele	312
VII. Inhibitorii enzimei de conversie ai angiotensinei (IECA)	315
VIII. Inhibitorii angiotensinei II	318
IX. Alfa1-blocanții	319
X. Antagoniștii/blocanții canalelor de calciu (BCC)	319
XI. Glicozidele cardiace și alte droguri inotrop-pozitive	323
XII. Tratamentul metabolic în BCI	325
XIII. Reacțiile adverse posibile la drogurile folosite în cardiologie	325
XIV. iatrogeniile	328
VI. DISLIPIDEMIILE: <i>DR. ELVIRA CRAIU</i>	331
A. Definiție și diagnostic	331
B. Tratamentul medicamentos propriu-zis	333
C. Tratamentul cu statine în dislipidemii	333
VII. ARITMIILE ȘI TULBURĂRILE DE CONDUCERE CARDIACE: <i>DR. ELVIRA CRAIU</i>	377
A. ARITMIILE CARDIACE	377
I. Aspectul general al bolnavului cu aritmie cardiacă	377
II. Aritmiile cardiace propriu-zise	383
B. TULBURĂRILE DE CONDUCERE ATRIO-VENTRICULARE	429
C. EVALUAREA ARITMIILOR CARDIACE ÎN CONDIȚII DE URGENȚĂ	437
D. TRATAMENTUL TULBURĂRILOR DE RITM ȘI DE CONDUCERE CARDIACE: DROGURILE ANTIARITMICE	438
I. Inițierea tratamentului antiaritmie	438
II. Evaluarea eficacității tratamentului antiaritmie selectat	442
III. Tratamentul antiaritmie propriu-zis	443
IV. Tratamentul general în T. supraventriculare	467
V. Principiile de tratament în aritmiile ventriculare	470
VI. Tratamentul aritmiilor cardiace și a tulburărilor de conducere din IMA	471
VII. Cardioversia sincronizată	476
VIII. Pacemaker-ul cardiac	477
IX. Modalități tehnice antitahicardice	483
X. Chirurgia antitahicardică în tratamentul AC	484

VIII. MOARTEA SUBITĂ DE ORIGINE CARDIACĂ: DR. ELVIRA CRAIU	486
IX. RESUSCITAREA CARDIO-PULMONARĂ ȘI URGENȚELE CARDIACE MAJORE: DR. ELVIRA CRAIU	494
A. GENERALITĂȚI	494
B. RESUSCITAREA CARDIO-PULMONARĂ PRIMARĂ, „BASIC LIFE SUPPORT”	496
C. RESUSCITAREA CARDIO-PULMONARĂ ULTERIOARĂ, „ADVANCED CARDIAC LIFE SUPPORT (ACLS)”	498
D. URMARIREA POST – RESUSCITARE CARDIO-PULMONARĂ	508
E. EVALUAREA SUPRAVIEȚUITORILOR DUPĂ OPRIREA CARDIACĂ RESUSCITATĂ	510
X. HIPERTENSIUNEA ARTERIALĂ: DR. CRISTINA VOICULEȚ	513
medic primar cardiolog, Spitalul Clinic Județean Constanța	
A. DEFINIȚIE ȘI CLASIFICARE	513
B. HIPERTENSIUNEA ARTERIALĂ ESENȚIALĂ	513
B1. Epidemiologie	513
B2. Factorii etiologici	514
B3. Patogenia HTA	515
B4. Evaluarea bolnavului hipertensiv	516
B5. Evoluție și complicații	518
B6. Evaluarea riscului cardiovascular	520
C. HTA SECUNDARĂ	521
C1. HTA de cauză renală	521
C2. HTA de cauză endocrină	523
C3. HTA de cauză cardio-vasculară	526
C4. HTA din bolile cerebro-vasculare	526
C5. HTA de cauză medicamentoasă	527
C6. HTA după chirurgia cardiacă	527
C7. Forme speciale de HTA: HTA de sarcină, HTA la vârstnici	527
D. TRATAMENTUL HTA	529
D1. Generalități	529
D2. Tratamentul medicamentos propriu-zis	530
XI. BOALA CARDIACĂ ISCHEMICĂ: CONF.DR. ION ȚINTOIU	543
Centrul de Boli Cardio-Vasculare al Armatei, București	
1. GENERALITĂȚI: DR. ELVIRA CRAIU	543
2. FACTORII DE RISC ÎN BOALA CARDIACĂ ISCHEMICĂ: DR. ELVIRA CRAIU	543
3. BIOLOGIA ATEROSCLEROZEI CORONARIENE: DR. LIVIU CHIRIAC, DR. GABRIEL CRISTIAN	551
4. FIZIOPATOLOGIA BOLII CARDIACE ISCHEMICE: DR. GABRIEL CRISTIAN, DR. GABRIEL HILA, DR. GH. NEAGOE, DR. CARMEN OPREAN	557
5. PARTICULARITĂȚILE BCI LA DIFERITE CATEGORII CLINICE	568
A. Particularitățile clinice ale BCI la femei: DR. ADRIANA GÎRJĂU	568
B. Particularitățile clinice ale BCI în DZ: DR. GABRIEL HILA	569
C. Particularitățile clinice ale BCI la pacienții vârstnici: DR. D. IVAȘCU	570
6. ANGINA PECTORALĂ STABILĂ ȘI CRONICĂ: DIAGNOSTIC ȘI TRATAMENT: DR. ELVIRA CRAIU	571
7. SPASMUL ARTERIAL CORONARIAN: ANGINA PECTORALĂ VARIANTĂ: DR. ADRIANA GÎRJĂU	575
8. ETAPA PRESPITALICEASCĂ ÎN SCAI: API ȘI IMA FĂRĂ SUPRADENIVELAREA SEGMENTULUI ST	577
I. Generalități: DR. GH. NEAGOE, DR. VASILE GREERE	577
II. Tratamentul propriu-zis al SCAI în faza prespitalicească: DR. GH. CHIRIAC, DR. LIVIU CHIRIAC, DR. VASILE GREERE, DR. GH. NEAGOE	578
III. Tratamentul complicațiilor SCAI în etapa prespital: DR. DORIN ARHIRE, DR. OVIDIU LAZĂR, DR. AL. POPA	583
9. ANGINA PECTORALĂ INSTABILĂ: DIAGNOSTIC ȘI TRATAMENT: DR. GABRIEL CRISTIAN, DR. MIHAI IACOB, DR. FLORINA PINTE, CONF.DR. ION ȚINTOIU	585
10. IMA NON-Q: DR. GABRIEL CRISTIAN, CONF.DR. ION ȚINTOIU	589

11. INFARCTUL MIOCARDIC ACUT: DR. ROMI BOLOHAN, DR. GH. CRISTIAN, DR. LIVIU CHIRIAC, DR. MIRCEA GAFENCU, DR. VIOREL GOLEANU, DR. VASILE GREERE, DR. MIHAI IACOB, DR. IOAN MOSCALIUC, DR. FLORINA PINTE, CONF.DR. ION ȚINTOIU	589
XII. PATOLOGIA SISTEMULUI ARTERIAL ȘI VENOS	605
A. Bolile aortei: <i>DR. CRISTINA VOICULEȚ</i>	605
B. Bolile arteriale: <i>DR. ELVIRA CRAIU</i>	617
C. Bolile venoase: <i>DR. ELVIRA CRAIU</i>	623
XIII. EMBOLIA PULMONARĂ: DR. ELVIRA CRAIU	631
XIV. BOLILE CARDIO-VASCULARE LA FEMEI: DR. ELVIRA CRAIU	635
A. Bolile cardio-vasculare în sarcină	635
B. Menopauza	641
XV. BOLILE CARDIO-VASCULARE ÎN CHIRURGIA GENERALĂ: DR. ELVIRA CRAIU	648
Evaluarea cardio-vasculară pre-operatorie	648

CUPRINS

I. ANATOMIA ȘI FIZIOLOGIA APARATULUI CARDIO-VASCULAR:	1
Dr. ELVIRA CRAIU	
D.I.1: Fața anterioară a inimii	1
D.I.2: Fața posterioară a inimii	1
D.I.3: Secțiune frontală prin inimă	2
D.I.4: Inima în sacul pericardic	2
D.I.5: Cavitățile și valvele cardiace	3
D.I.6: Sistemul cardiac de conducere	4
D.I.7: Inervația cardiacă	5
D.I.8: Componentele majore ale patului vascular sistemic	5
T.I.1: Efectele CV ale stimulării receptorilor adrenergici	6
T.I.2: Definiții utile în hemodinamica cardiacă	6
T.I.3: Diastola	7
T.I.4: Hemodinamica normală	9
T.I.5: Factorii determinanți ai consumului miocardic de O ₂	12
T.I.6: Proprietățile diferitelor părți ale sistemului vascular	12
T.I.7: Presiunea arterială sistemică	13
T.I.8: Reglarea simpatică a presiunii arteriale	13
T.I.9: Funcțiile endoteliului vascular	14
T.I.10: Determinantele principale ale DC	14
T.I.11: Factorii care influențează debitul cardiac	14
Bibliografie selectivă	15
II. EXAMENUL CLINIC ÎN BOLILE CARDIO-VASCULARE: Dr. ELVIRA CRAIU	17
T.II.1: Capacitatea funcțională și evaluarea clinică a bolnavului cardiac („NYHA”)	17
T.II.2: Diagnosticul diferențial al durerii toracice care amenință viața	18
T.II.3: Durerea toracică	19
T.II.4: Diagnosticul ISM	21
T.II.5: Termenii folosiți în definirea profilului anginei pectorale	21
T.II.6: Diagnosticul diferențial al durerii toracice din punct de vedere anatomic după formula „VINDICATE”	21
T.II.7: Diagnosticul diferențial al durerii toracice din punctul de vedere al fenomenelor de însoțire	23
T.II.8: Durerea anginoasă și durerea cu punct de plecare esofagian	24
T.II.9: Algoritm diagnostic al durerii toracice	25
T.II.10: Durerea toracică recurentă și episodică	25
T.II.11: Durerea toracică persistentă	25
T.II.12: Durerea toracică acută, nou apărută și intensă	26
T.II.13: Angina pectorală instabilă	30
T.II.14: Infarctul miocardic acut	32
T.II.15: Originea palpitațiilor	38
T.II.16: Diagnosticul etiologic al palpitațiilor	39
T.II.17: Diagnosticul diferențial al palpitațiilor	41
T.II.18: Cauzele dispneii	42

T.II.19:	Clasificarea clinică a dispneii	43
T.II.20:	Fiziopatologia dispneii	44
T.II.21:	Boli ce evoluează cu dispnea acută	45
T.II.22:	Examenele paraclinice în b. pulmonare și nonpulmonare care evoluează cu dispnea cronică	48
T.II.23:	Funcția pulmonară în astmul bronșic și BPCO	50
T.II.24:	Algoritmul de diagnostic al dispneii	50
T.II.25:	Tratamentul de urgență al dispneii	51
T.II.26:	Clasificarea cianozei	51
T.II.27:	Diagnosticul condițiilor clinice ce evoluează cu cianoza	52
T.II.28:	Degetele hipocratice	54
T.II.29:	Cauzele frecvente ale tusei: „VINDICATE”	55
T.II.30:	Caracterele clinice ale tusei	55
T.II.31:	Algoritmul de diagnostic al tusei cronice	57
T.II.32:	Hemoptizia	58
T.II.33:	Hemoptizia: diagnostic	58
T.II.34:	Cauzele cefaleii	61
T.II.35:	Algoritmul de diagnostic al cefaleii	62
T.II.36:	Cauzele edemului papilar	63
T.II.37:	Epistaxis-ul / „VINDICATE”	63
T.II.38:	Parestezii	64
T.II.39:	Coma	65
T.II.40:	Tremorul	65
T.II.41:	Vertijul	66
T.II.42:	Sincopa și hipotensiunea arterială ortostatică	67
T.II.43:	Sincopa: cauze și mecanisme	68
T.II.44:	Evaluarea clinică a sincopei	70
T.II.45:	Algoritmul de diagnostic al sincopei	73
T.II.46:	Diagnosticul diferențial al sincopei: „VINDICATE”	76
T.II.47:	Clasificarea hipotensiunii arteriale ortostatice	76
T.II.48:	Algoritmul de diagnostic al hipota ortostatice	77
T.II.49:	Boli Ce evolueaza cu sincopă și/sau hipota ortostatică	78
T.II.50:	Diagnosticul diferențial al sincopei determinate de: hipota mediată neural, AC și convulsii	85
T.II.51:	Edemul	85
T.II.52:	Distensia venelor jugulare	87
	Bibliografie selectivă	88
III. EXAMENUL FIZIC ÎN BOLILE CARDIO-VASCULARE: Dr. ELVIRA CRAIU		93
T.III.1:	Inspekția generală	93
T.III.2:	Scăderea ponderală	98
T.III.3:	Obezitatea	98
T.III. 4-5:	Hipertiroidia și hipotiroidia	99
T.III.6:	Debitul cardiac crescut	99
T.III.7:	Exoftalmia	100
T.III.8:	Transpirația (hiperhidroza)	100
T.III.9:	Palparea	101
T.III.10:	Percuția	103
T.III.11:	Febra	104
T.III.12:	Febra izolată	106

T.III.13:	Boli musculo-scheletice asociate cu bolile CV	107
T.III.14:	Deformari osoase asociate cu boala CV suspectată	108
T.III.15:	Sindromul cordului athletic	108
T.III.16:	Auscultația generală a zgomotelor cardiace	109
T.III.17:	Zgomotul I	111
T.III.18:	Diagnosticul diferențial al ZG. II dedublat	112
T.III.19:	ZG. II patologic: mecanisme de apariție	112
T.III.20:	Diagnostic diferențial: ZG. IV ce precede m1 dedublarea ZG. I (M1 precede T1)	113
T.III.21:	Diagnosticul cauzelor principale ale suflurilor sistolice de ejecție la adulți	114
T.III.22:	Diagnosticul diferențial al suflurilor sistolice de ejecție la nivelul marginii sternale stângi	115
T.III.23:	S. regurgitante pan-sistolice: diagnostic diferențial	117
T.III.24:	Diagnosticul diferențial al SS de ejecție prin obstrucție fixă pe calea de ieșire a VS prin manevre fiziologice și farmacologice	118
T.III.25a:	Diagnosticul diferențial clinic în RM severă, acută și cronică	119
T.III.25b:	Insuficiența aortică acută	119
T.III.26:	Ruptura de mușchi papilari și de SIV: diagnostic diferențial	119
T.III.27:	Diagnosticul diferențial dintre SAO și RM	120
T.III.28:	Diagnosticul diferențial al suflurilor din SP și SAO	120
T.III.29:	Algoritmul de diagnostic la pacientul cu suflu sistolic	120
T.III.30:	Algoritmul de diagnostic la pacientul cu suflu diastolic	121
T.III.31:	Suflurile toracice continue	122
T.III.32:	Stenoza mitrală	123
T.III.33a:	Auscultația protezelor valvulare (tip și localizare)	123
T.III.33b:	Complicațiile acute ale valvelor protezate	124
T.III.34:	Diagnosticul pozitiv și etiologic al HTP	124
T.III.35:	Diagnosticul clinic în cardiomiopatii	125
T.III.36:	Diagnosticul diferențial al suflurilor inocente la tineri	125
T.III.37:	Efectul manevrelor fiziologice și farmacologice asupra suflurilor cardiace	127
T.III.38:	Manevre folosite în diagnosticul diferențial al suflurilor cardiace similare	128
T.III.39:	Alterările intervalului ZG.I – clic și caracterul suflului tele-sistolic în timpul manevrelor fiziologice și farmacologice din S. PVM	129
T.III.40:	Pulsul arterial (PA)	129
T.III.41:	Carotidograma (PC)	132
T.III.42:	Recomandări generale în măsurarea TA	132
T.III.43:	Jugulograma (PVJ)	133
T.III.44a:	Diagnosticul diferențial al undei „a” la nivelul PVJ	135
T.III.44b:	Diagnosticul diferențial grafic între PVJ / PC	135
T.III.45:	Apexocardiograma (AXG)	135
T.III.46:	Perioadele și timpii sistolici (EKG, FCG, PC)	136
	Bibliografie selectivă	138
IV. INVESTIGAȚII PARACLINICE ÎN BOLILE CARDIO-VASCULARE		139
IV. A. ELECTROCARDIOGRAMA: Dr. ELVIRA CRAIU		139
S.IV.A.1:	Frecvența cardiacă	139
S.IV.A.2:	Sistem hexaxial pentru calculul axei electrice	140
S.IV.A.3:	Măsurarea complexului QRS în conducerile precordiale	140
T.IV.A.1:	Unde, intervale, segmente și complexul QRS: definiții	141

T.IV.A.2:	Caracterele anormale generale pe EKG cu 12 conducători: definiții	144
T.IV.A.3:	Diagnosticul diferențial electrocardiografic al undei Q	145
T.IV.A.4:	Diagnosticul diferențial EKG al complexului QRS	148
T.IV.A.5:	Diagnosticul diferențial al undei T	150
T.IV.A.6:	Diagnosticul diferențial al segmentului ST	151
T.IV.A.7:	Diagnosticul diferențial al intervalului Q-T	152
T.IV.A.8:	Modificările acute și seriate ale complexului QRS	153
T.IV.A.9:	Modificările acute și seriate limitate la segmentul ST	154
T.IV.A.10:	Modificările acute și limitate la unda T	154
T.IV.A.11:	Modificările acute și simultane QRS-T	154
T.IV.A.12:	Modificările acute și simultane de ST-T	155
T.IV.A.13:	Modificări acute și simultane QRS-ST-T	155
T.IV.A.14:	Căile accesorii din S. WPW	156
T.IV.A.15:	Evoluția EKG în pericardita acută	156
T.IV.A.16:	EKG în diferite situații clinice (droguri, electroliți, boli medicale generale și cardiace)	157
T.IV.A.17:	Explorarea electrofiziologică	158
T.IV.A.18:	Diagnosticul diferențial EKG la pacienții purtători de pacemaker	158
	Bibliografie selectivă	160
IV.B. EXAMENUL RADIOLOGIC AL INIMII: <i>Dr. ELVIRA CRAIU</i>		161
F.IV.B.1:		161
F.IV.B.2:		161
T.IV.B.1:	Examenul radiologic	162
T.IV.B.2:	Cavități cardiace și vasele mari de la baza inimii: aspectul normal radiologic	163
	Bibliografie selectivă	165
IV.C. ECHOGRAFIA CARDIACĂ: <i>Conf. Dr. CARMEN GINGHINĂ</i>		166
T.IV.C.1:	Secțiunile ecografice utilizate pentru explorarea Doppler a orificiilor cardiace (sunt evidențiate ferestrele Echo la care se poate obține cea mai bună aliniere a fascicolului de ultrasunete)	166
T.IV.C.2:	Efectele hemodinamice ale principalilor agenți de stres folosiți în echocardiografia de efort	166
S.IV.C.1:	Măsurătorile standard în Echo TM	166
S.IV.C.2:	Echocardiografia practică	167
T.IV.C.3:	Date ecografice în BCI și IMA	168
T.IV.C.4:	Date ecografice în embolia pulmonară	170
T.IV.C.5:	Date ecografice în HTP	170
	Bibliografie selectivă	171
IV.D. EXAMENUL CU RADIONUCLIZI: <i>Conf. Dr. CARMEN GINGHINĂ</i>		172
T.IV.D.1:	Factorii prognostici obținuți prin scintigrama cuthaliul – 201 la efort la bolnavii cu cardiopatie ischemică	172
T.IV.D.2:	Parametrii imagistici folosiți pentru evaluarea viabilității tisulare	172
T.IV.D.3:	Indicațiile testelor de radionuclizi în diagnosticul infarctului miocardic acut	172
T.IV.D.4:	Indicațiile testelor cu radionuclizi în aprecierea riscului, prognosticului și evaluarea rezultatelor tratamentului după infarctul miocardic acut	172
T.IV.D.5:	Indicațiile explorărilor cu radionuclizi la bolnavii cu API	172

T.IV.D.6:	Indicațiile metodelor radionucleare în evaluarea severității / prognosticului / stratificarea riscului în BCI cronică	173
T.IV.D.7:	Utilizarea testelor cu radionuclizi în miocardite și cardiomiopatii	173
T.IV.D.8:	Indicațiile explorărilor cu radionuclizi în bolile congenitale cardiace la adulți	173
T.IV.D.9:	Indicațiile metodelor radionucleare în HTA	173
T.IV.D.10	Indicațiile utilizării tehnicilor cu radionuclizi post-transplant cardiac	174
	Bibliografie selectivă	174
V. TRATAMENTUL MEDICAMENTOS ÎN BOLILE CARDIO-VASCULARE:		176
<i>Dr. ELVIRA CRAIU</i>		
T.V.1 :	Antagoniștii receptorilor glicoproteinei IIb/IIIa: principalele trialuri clinice:	176
T.V.2 :	Sursa tromboembolismului sistemic	177
T.V.3 :	Tratamentul antitrombotic în bolile cerebro-vasculare	177
T.V.4 :	Tratamentul antitrombotic în prevenirea trombilor ventriculari	177
T.V.5 :	Factorii de risc pentru AVC în FIA nonvalvulară	178
T.V.6 :	Tratamentul antitrombotic în FIA valvulară și nonvalvulară	178
T.V.7 :	Profilaxia antitrombotică în unele boli cardiace	178
T.V.8 :	Tratamentul antitrombotic propriu-zis	180
T.V.9 :	Indicațiile pentru anticoagulare în bolile valvulare în funcție de risc	184
T.V.10 :	Tratamentul antitrombotic în BCI	184
T.V.11 :	Protezele valvulare: factorii de risc pentru trombo-embolism și tratamentul optim: antitrombotic/anticoagulant	184
T.V.12 :	Heparinele cu greutate moleculară mică (HGMM) în SCAI: trialuri clinice	186
T.V.13 :	Tratamentul trombolitic în IMA	188
T.V.14 :	Tratamentul trombolitic și protezele valvulare	191
T.V.15 :	Tratamentul sângerărilor din timpul trombolizei	191
T.V.16 :	Nitrații	192
T.V.17 :	Beta-blocantele	193
T.V.18 :	Diureticele	195
T.V.19 :	Inhibitorii enzimei de conversie a angiotensinei (IECA)	197
T.V.20 :	AT1-antagoniști (AT1-blocanți) (AT1-B)	198
T.V.21 :	Alfa1-blocanții	199
T.V.22 :	Blocanții canalelor de calciu (BCC)	200
T.V.23 :	Digoxinul	200
T.V.24 :	Sindroamele toxicologice	201
T.V.25 :	Reacțiile adverse la droguri: principalele manifestări clinice:	203
T.V.26 :	Antidoturi în intoxicațiile medicamentoase	207
T.V.27 :	Diagnosticul diferențial clinic al reacțiilor adverse la droguri determinate prin semnele vitale și activitatea SNC	209
T.V.28 :	Algoritmul de evaluare al stării mentale alterate la pacientul cu supradozare de droguri	210
T.V.29 :	Droguri și condiții clinice ce induc disfuncție plachetară	210
T.V.30 :	Anxietatea	211
T.V.31 :	Drogurile asociate cu apariția edemelor	211
	Bibliografie selectivă	212
VI. DISLIPIDEMIILE: Dr. ELVIRA CRAIU		221
T.VI.1 :	Clasificarea și manifestările clinice din dislipoproteinemii	221
T.VI.2 :	Cauzele frecvente ale dislipidemiei secundare	221
T.VI.3 :	Drogurile normolipemiente	222

T.VI.4 :	Algoritm de tratament în dislipidemii	224
T.VI.5 :	Tratamentul hipercolesterolemiei (NCEP, 1993)	225
T.VI.6 :	Cauzele secundare ale dislipidemiilor	227
T.VI.7 :	Efectul drogurilor pe profilul lipidic:	227
	Bibliografie selectivă	228
VII. ARITMIILE ȘI TULBURĂRILE DE CONDUCERE CARDIACE:		229
	<i>Dr. ELVIRA CRAIU</i>	
T.VII.1:	Mecanismele aritmogenezei	229
T.VII.2:	Indicațiile TEF în aritmii și tulburări de conducere	229
T.VII.3:	Caracterele generale ale aritmiilor și tulburărilor de conducere cardiace	229
T.VII.4:	Caracterele generale ale aritmiilor cardiace după frecvența cardiacă	232
T.VII.5:	Caracterele generale ale tulburărilor de conducere cardiace:	239
T.VII.6:	Modalități diagnostice / terapeutice în aritmiile și tulburările de conducere cardiace	240
T.VII.7.A:	Tahicardiile cu complexe QRS suple	242
T.VII.7.B:	Tahicardiile cu complexe QRS largi	242
T.VII.8:	Tahicardiile supraventriculare	243
T.VII.9:	Diagnosticul pozitiv în tahicardiile SV, sindromul WPW și tahicardiile jonționale AV	244
T.VII.10:	Aritmiile ventriculare	246
T.VII.11:	Algoritm de tratament în bradycardia sinusală	246
T.VII.12:	Droguri care cresc frecvența ventriculară	247
T.VII.13:	Diagnosticul diferențial clinic al tași-aritmiilor	247
T.VII.14:	Algoritm de tratament al tahicardiilor	248
T.VII.15:	Drogurile care răresc conducerea nodală AV	249
T.VII.16:	Manevrele care cresc tonusul vagal	250
T.VII.17.A:	Sindromul Wolf-Parkinson-White (S.WPW):	250
T.VII.17.B:	Sindromul WPW	251
T.VII.18:	Tratamentul fibrilației atriale	251
T.VII.19:	Cardiomiopatia aritmogenă de VD	254
T.VII.20:	Torsada de vârfuri: droguri și condiții clinice asociate	255
T.VII.21:	Sindromului Q-T lung	255
T.VII.22:	Cauzele blocurilor AV	255
T.VII.23:	Pacemaker-ul cardiac	256
T.VII.24:	Disfuncția nodului sino-atrial	258
T.VII.25:	Defibrilator automatic implantabil (DAI)	259
T.VII.26:	Droguri blocante ale canalelor de sodiu	260
T.VII.27:	Beta-blocantele	260
T.VII.28:	Indicații (stabilite și potențiale) ale unor droguri AA	260
T.VII.29:	Supradozarea BCC și a BB: manifestări clinice	261
T.VII.30:	Efectele adverse ale tratamentului cu amiodaronă	261
T.VII.31.A:	Digoxin: interacțiuni medicamentoase	261
B:	Toxicitatea digitalică	262
T.VII.32:	Droguri AA: interacțiuni medicamentoase	262
T.VII.33:	Tratament antiaritmie în IMA	264
T.VII.34:	Tratamentul AA și insuficiența renală	265
T.VII.35:	Supradozarea drogurilor principale folosite în practică cardiologică:	266
	tratament de urgență	
	Bibliografie selectivă	267

IX. RESUSCITAREA CARDIO-RESPIRATORIE ȘI URGENȚELE CARDIACE	271
MAJORE: Dr. ELVIRA CRAIU	
T.IX.1: Algoritmul universal al urgențelor cardiace la adult (AHA, 1992)	271
T.IX.2: Urgențele cardiace	272
T.IX.3: Monitorizarea bolnavului critic cardiac	273
F.IX.1: Mecanisme patogenice în șoc	280
T.IX.4: Ghiduri interpretative respiratorii în CCU	299
T.IX.5: Ventilația mecanică	300
T.IX.6: Intubația endo-traheală	301
T.IX.7: Tratamentul cu oxigen	302
T.IX.8: Balonul de contrapulsatie intra-aortică	303
T.IX.9: Accesul venos central	304
T.IX.10: Compoziția soluțiilor IV	305
T.IX.11: Febra în CCU : cauze potențiale	305
T.IX.12: Droguri folosite în resuscitarea cardio-respiratorie („ACLS”)	306
Bibliografie selectivă	311
X. HIPERTENSIUNEA ARTERIALĂ: Dr. CRISTINA VOICULEȚ	315
T.X.1: Definiția și clasificarea HTA funcție de valoarea TA (mmHg): WHO-ISH 1999	315
T.X.2: Prevalența bolilor CV în populația României în 1997, CCSSDM: ancheta stării de sănătate (iunie 1997, vol.I, pag.34)	315
S.X.1: Patogenia HTA	315
S.X.2: Sistemul renină-angiotensină-aldosteron și sistemul kalicrein - kinine	316
S.X.3: Factori care stimulează hipertrofia vasculară	316
T.X.3: Situații în care monitorizarea ambulatorie a TA este indicată (WHO-ISH 1999)	317
T.X.4: Complicațiile vasculare ale HTA (Smith, W.M. 1977)	317
T.X.5: Stratificarea riscului și tratamentul HTA (JNC VI)*	317
T.X.6: Factori care influențează prognosticul	317
T.X.7: Stratificarea riscului și cuantificarea prognosticului HTA (mmHg)	318
T.X.8: Clasificarea HTA	318
T.X.9: HTA „nepotrivită”	319
S.X.4: Rolul central al HT glomerulare în inițierea și progresia leziunilor structurale renale (Anderson, S. și Brenner, B.M., 1989)	319
S.X.5: Evaluarea paraclinică a pacienților cu HTA renovasculară	320
T.X.10: Semne sugestive de feocromocitom	320
S.X.6: Mecanisme patogenetice în hiperaldosteronismul primar	320
S.X.7: Algoritm de diagnostic și tratament pentru hiperaldosteronismul primar	321
S.X.8: Algoritm de diagnostic și tratament în S. Cushing	322
S.X.9: Mecanismul de producere a HTA indusă de estrogeni	322
T.X.11: Diagnostic diferențial: pre-eclampsie/ HTA cronică	323
S.X.10: Patogenia pre-eclampsiei	323
T.X.12: Factori care cresc riscul efectelor nefavorabile în tratamentul HTA la vârstnici	323
S.X.11: Ghid de tratament în HTA (WHO-ISH 1999)	324
T.X.13: Ghid pentru alegerea medicamentelor antihipertensive	324
T.X.14: Efectele absolute ale tratamentului antihipertensiv asupra riscului CV	325
T.X.15: Algoritmul tratamentului pentru HTA	325
T.X.16: Tipuri de diuretice, doze, mod de administrare	326

T.X.17:	Clasificarea betablocantelor în funcție de ISA și cardioselectivitate	326
S.X.12:	Reprezentarea schematică a celor 4 locuri de acțiune a IECA	316
S.X.13:	Mecanismele de acțiune ale IECA	327
S.X.14:	Clase de IECA	327
T.X.18:	Tipurile de IECA, proprietățile farmacologice, farmacokinetice, doze	328
S.X.15:	Rolul central al SRAA în dezvoltarea HTA	329
T.X.19:	Caracteristicile farmacologice ale sartanilor	329
T.X.20:	Clasificarea chimică a BCC folosiți în tratamentul HTA	329
S.X.16:	Efectele fiziologice ale BCC	330
T.X.21:	Efectele hemodinamice ale blocanților de calciu în funcție de structura lor chimică	330
T.X.22:	Preparate orale de BCC și dozele de administrare	330
T.X.23:	Efecte secundare ale BCC	331
T.X.24:	Proprietăți farmacocinetice, doze terapeutice ale unor DHP	331
T.X.25:	Caracteristicile principale ale canalelor de calciu de tip L și T	331
T.X.26:	Ghid de creștere a aderenței la tratamentul antihipertensiv	331
S.X.17:	Urmărirea bolnavului după inițierea tratamentului antihipertensiv	332
T.X.27:	Clasificarea urgențelor hipertensive	332
S.X.18:	Patogenia ischemiei miocardice din HTA	333
S.X.19:	Factori de inițiere și progresie a HTA maligne	333
T.X.28:	Medicamente folosite în urgențele hipertensive	334
	Bibliografie selectivă	335
XI. BOALA CARDIACĂ ISCHEMICĂ:		338
Dr. ELVIRA CRAIU și colectivul condus de Conf.Dr. ION ȚINTOIU:		
Dr. D. Arhire, Dr. R. Bolohan, Dr. L.Chiriac, Dr. Gh. Chiriac, Dr. A. Gîrjău, Dr. G.I Hila, Dr. M. Gafencu, Dr. V. Goleanu, Dr. V. Greere, Dr. M.Iacob, Dr. D.Ivașcu, Dr. O. Lazăr, Dr. I. Moscaliuc, Dr. F.Pinte, dr. Al. Popa		
T.XI.1:	Stilul de viață și factorii de risc ce cresc riscul pentru BCI	338
T.XI.2:	Prevenirea primară la adulții fără evidență de BCI	338
T.XI.3:	Factorii de risc modificabili și prevenirea bolilor CV	339
T.XI.4:	Scopurile principale în prevenirea BCI	340
T.XI.5:	Recomandări dietetice	341
T.XI.6:	Reducerea comprehensivă a riscului în bolile CV	341
T.XI.7:	Diabetul zaharat și afectarea toleranței la glucoză	342
T.XI.8:	Determinantele prognosticului advers la pacienții cu BCI	343
T.XI.9:	Endoteliul vascular	345
T.XI.10:	„Stunned” (a), „hibernating” (b) și maimed myocardium (c)	345
T.XI.11:	Consecințele ischemiei miocardice	346
T.XI.12:	Cauzele nonaterosclerotice ale BCI	347
T.XI.13:	Angina pectorală stabilă	350
T.XI.14:	Tratamentul beta-blocant în BCI	351
T.XI.15:	BCI: teste diagnostice	351
T.XI.16:	Testul de efort ergometric	353
T.XI.17:	EKG: indicații pentru monitorizarea ambulatorie tip Holter (ACC/AHA, 1999)	357
T.XI.18:	Sindroamele coronariene acute ischemice (SCAI):	359
T.XI.19:	Evaluarea durerii toracice acute („American College of Emergency Physicians”) (1995)	359
T.XI.20:	Ghid pentru tratamentul bolnavului cu SCAI fără supradenivelarea persistentă a segmentului ST/EKG	360

T.XI.21:	Angina pectorală instabilă	366
T.XI.22:	Indicatorii de tratament și risc crescut în API	368
T.XI.23:	Algoritm de diagnostic în sindromul X	369
T.XI.24:	Algoritm de diagnostic și tratament în IMA non-Q	369
T.XI.25:	Diferența dintre infarctul miocardic cu undă Q și nonQ	370
T.XI.26:	Definiția IMA	370
T.XI.27:	IMA: internare CCU	370
T.XI.28:	Principalii markeri biochimici ai necrozei miocardice	371
T.XI.29:	Tratamentul precoce în IMA („ACC/AHA”)	371
T.XI.30:	Diagnosticul diferențial al suflului sistolic nou apărut în IMA	375
T.XI.31:	Tratamentul trombolitic în IMA: criterii, beneficii și contraindicații	375
T.XI.32:	Efectele hemodinamice ale drogurilor indicate în IMA și ICC	378
T.XI.33:	Tratamentul AC și al tulburărilor de conducere în IMA	378
T.XI.34:	Cauzele hipoTA în IMA inferior	379
T.XI.35:	Algoritmul de evaluare și tratament în IMA-VD	379
T.XI.36:	Angiografia coronariană: ACC/AHA, 1997	380
T.XI.37:	Angioplastia coronariană transluminală percutană (PTCA): ACC/AHA, 1993	381
T.XI.38:	Bypass-ul aorto-coronarian: indicații / ACC/AHA	384
T.XI.39:	Strategiile de revascularizație miocardică în boala multivasculară	384
T.XI.40:	„Pro și contra” în angioplastia și bypass-ul coronarian	384
T.XI.41:	Stratificarea riscului post-IMA	385
	Bibliografie selectivă	385
XII. PATOLOGIA SISTEMULUI ARTERIAL ȘI VENOS		395
T.XII.1:	Disecția de aortă (DAO): <i>Dr. CRISTINA VOICULEȚ</i>	395
T.XII.2:	Arteritele Takayasu: <i>Dr. CRISTINA VOICULEȚ</i>	396
T.XII.3:	Sindromul de ischemie arterială acută periferică: <i>Dr. ELVIRA CRAIU</i>	397
T.XII.4:	Boli vasculare arteriale periferice: <i>Dr. ELVIRA CRAIU</i>	397
T.XII.5:	Boli venoase periferice <i>Dr. ELVIRA CRAIU</i>	400
T.XII.6:	Factorii de risc din stările de hipercoagulabilitate și TVP: <i>Dr. ELVIRA CRAIU</i>	400
T.XII.7:	Factorii de risc în TVP acută: <i>Dr. ELVIRA CRAIU</i>	400
T.XII.8:	Tromboza venoasă profundă: <i>Dr. ELVIRA CRAIU</i>	401
	Bibliografie selectivă	403
XIII. EMBOLIA PULMONARĂ: <i>Dr. ELVIRA CRAIU</i>		406
T.XIII.1:	Embolia pulmonară	406
T.XIII.2:	Trombo-embolismul venos	407
	Bibliografie selectivă	410
XIV. BOLILE CARDIO-VASCULARE LA FEMEI: <i>Dr. ELVIRA CRAIU</i>		411
T.XIV.1:	Sarcina normală	411
T.XIV.2:	Drogurile CV și sarcina	412
T.XIV.3:	Tratamentul antihipertensiv recomandat în sarcină	412
	Bibliografie selectivă	413
XV. BOLILE CARDIO-VASCULARE ȘI CHIRURGIA GENERALĂ: <i>Dr. ELVIRA CRAIU</i>		415
T.XV.1:	Criteriile de evaluare pre-operatorie	415

T.XV.2:	Evaluarea riscului CV în operațiile de revascularizație periferică	415
T.XV.3:	Evaluarea cardiacă și tratamentul peri-operator (Mangano și Goldman, 1995)	416
T.XV.4:	Riscul pentru apariția IMA sau a MSC în chirurgia generală	417
T.XV.5:	Indicațiile angiografiei coronariene în evaluarea peri-operatorie a pacienților cu BCI cunoscută sau probabilă (Eagle, 1996)	417
T.XV.6:	Tratamentul antidiabetic peri-operator	417
T.XV.7:	Clasificarea riscului pentru complicațiile pulmonare după operațiile toracice și/sau abdominale (Shapiro, 1989)	418
T.XV.8:	Riscul de apariție a TVP și EP și profilaxia lor postoperatorie (Claget, 1995)	418
	Bibliografie selectivă	419
	Index	421

